

La petite Jérusalem

(2005 - La petita Jerusalem), de Karin Albou

Sinopsi

Som a l'extraradi parisenc, en un barri de Sarcelles anomenat "La petita Jerusalem", a causa de la immigració jueva. Laura té 18 anys i es debat entre la seva educació religiosa i els seus estudis de filosofia, que l'apassionen i li ofereixen una altra visió del món. Mentre la seva germana gran, Mathilde, intenta revifar la seva vida conjugal, Laura sucumbeix a les seves primeres emocions amoroses. Cadascuna buscarà les seves referències per enfrontar-hi el desig: l'una, el pensament; l'altra, el discurs religiós.

Fitxa tècnica

Director Karin Albou
 Guió Karin Albou
 Música Cyril Morin
 Fotografia Laurent Brunet
 So Jean-François Mabire,
 Steven Ghouti
 Decorats Nicolas de Boisguillé
 Vestuari Tania Shebabo-Cohen
 Muntatge Christiane Lack
 Productor Laurent Lavolé,
 Isabelle Pragier
 Una producció franc-italiana ... Film
 par Film (França), Gloria Films (Itàlia)
 Durada 1h 34 min

Fitxa artística

Laura Fanny Valette
 Mathilde Elsa Zylberstein
 Ariel Bruno Todeschini
 Jamel · Hédi Tillet de Clermont-Tonnerre
 La mare Sonia Tahar
 Eric Michaël Cohen
 La dona del mikhvè ... Aurore Clément
 El professor de filosofia
 François Marthouret

La directora, Karin Albou

Després d'estudiar teatre, dansa, hebreu, literatura francesa i àrab, Karin Albou va fer estudis de cinema a París. El seu primer curtmetratge, Chut (1991), va rebre el primer premi de Ciné-Cinéma. Després de passar pel documental (Mon pays m'a quitté, 1995) va triar parlar d'Algèria, el país d'origen de la seva família paterna, per al seu segon curt de ficció Aid el kébir (1998), gran premi del Festival de Clermont-Ferrand.

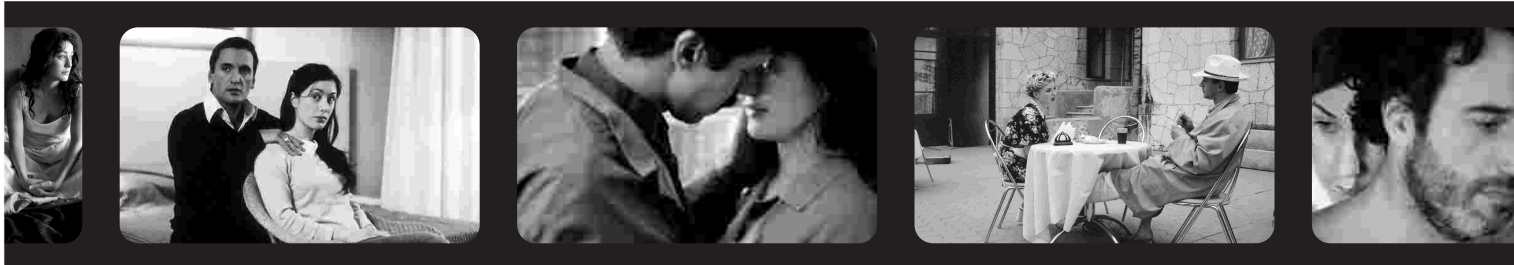
La petite Jérusalem, el seu primer llargmetratge, ha rebut diversos premis: Premi de la SACD (Société d'Auteurs et Compositeurs Dramatiques) al millor guió; Setmana de la Crítica, Cannes 2005, Premi Michel d'Ornano al Festival de Deauville. Nominació per al César a la Millor Primera Pel·lícula.

Entrevista amb KARIN ALBOU

Es tracta d'una pel·lícula ambientada al barri de Sarcelles, però no és allò que s'anomena "una pel·lícula sobre els barris"... Potser aquesta sembla diferent perquè el cinema no ha mostrat realment les diverses cares de l'extraradi i de tots els seus habitants. Sempre ens imaginem que els jueus viuen en barris típics com el Sentier de París. Però hi ha tota una població de jueus originaris de l'Àfrica del Nord que s'ha acabat trobant a Sarcelles o a Créteil, en barris on s'han aplegat tots els immigrants sigui quina sigui la seva religió.

Situa la pel·lícula en una època concreta?

El 2002, perquè és l'any que a França vam començar a notar les repercussions de la segona Intifada. Sabem que hi havia insults racistes pel carrer, incendis de sinagogues...; però res a la televisió ni a la ràdio. Hi havia una por difusa que era ben real. Afegim a això el "xoc" de tenir Le Pen a la segona volta de les eleccions presidencials. Els creients practicants esdevenien un blanc potencial evident, perquè les seves conviccions religioses eren visibles a les seves robes. Però aquest context, a la pel·lícula, és solament un marc. Els meus personatges viuen en aquest ambient, però allò que jo vull explicar és sobretot la història íntima de dues germanes.

L'eix de la pel·lícula és la feminitat... A través d'aquestes dones, vivim també la història d'una família sense pare. Com se'n surt cadascuna? La seva mare porta dintre seu una gran malenconia. Està fixada en els records, en el dol pel seu marit, en l'exili de Tunísia... Sempre està una mica lluny. Mathilde (Elsa Zylberstein), com fan sovint els germans grans, ha adoptat el rol de cap de família quan el pare ha desaparegut. Comprem que la seva autoritat li ve d'aquí. Ella ho dirigeix tot... És la clau del seu personatge: ella duu les regnes de la família i, per tant, també i de manera igualment estricta, l'orientació religiosa de la casa. Laura, la més jove, ha tingut la sort d'escapar a aquesta responsabilitat. Això li dona una llibertat més gran.

És per això que ella no es cobreix els cabells, mentre que la seva germana porta perruques? No. Això és perquè ella no està casada. En la religió jueva, solament les dones casades han de cobrir-se els cabells, considerats com un signe de gran sensualitat que podria temptar altres homes. Per a elles, i més que un mocador, portar una perruca és una manera de passar desapercubudes a l'exterior. Laura no té aquest problema. És jove, soltera: ella ha de seduir.

El seu professor de filosofia defineix en un primer moment la Laura com una "obedient"... Ella ho vol ser. Ella creu ser-ho. Al principi de la pel·lícula, Laura es debat sobretot entre el seu desig i la seva educació. Cal dir que el judaisme és una religió en què es tracta tant de fe com de llei. Som lliures dins el marc de la llei. Aquesta és també la idea dels filòsofs del segle XVIII: que la llei allibera de l'opressió, és aquí per permetre la llibertat. Laura estudia filosofia i així creu oposar-se a la seva família, però troba en les seves classes aquesta mateixa concepció de la llibertat. Faci el que faci, vagi on vagi, finalment sempre és a la llei a qui ella formula les preguntes.

Fins i tot quan viu una història d'amor... Al final, quan s'estima un algerià transgredeix la llei i troba la seva llibertat. Contràriament, la seva germana, Mathilde, necessita estar dins la llei: no pot sentir-se lliure en la transgressió.

Ella ho aconsegueix gràcies a aquella dona (Aurore Clément) que

li dona consells en un bany públic: qui és?

Tradicionalment, les dones jueves practicants no han de fer l'amor durant les seves regles, ni durant els set dies després d'acabar la regla. En aquell moment hi ha un ritual de trànsit: van a aquest lloc, el mikveh, on submergeixen el seu cos en una petita bassa i el "preparen" per a l'acte sexual. En general hi ha una dona, d'una certa edat, la dona d'un rabí o d'algú que sàpiga sobre religió, que s'ocupa de cadascuna i verifica que la seva pell estigui ben neta, nua... És un lloc de purificació. En la pel·lícula, Mathilde hi va tots els mesos i estableix una relació d'amistat amb aquesta "dona del mikveh". Vaig imaginar que allà, simbòlicament, Mathilde podia reaprendre a tenir una relació més sana amb la seva sexualitat...

Allò que es diuen entre elles... ... és completament real. Em vaig inspirar en entrevistes que vaig fer a algunes dones; en un llibre de Pauline Bebe; en una dona rabí i, sobretot vaig buscar el suport del Shoukhan Aroukh, un llibre en què són consignades totes les regles del judaisme. En llegir-les es percep que la sexualitat hi és fomentada, que fins i tot és una obligació per a l'home fer l'amor a la seva dona. No hi ha negació del plaer i del desig, sinó una reglamentació molt precisa. Mathilde acaba per adonar-se que ella mateixa s'ha imposat alguns tabús.

L'obertura del film s'apropa tot el possible al cos de Laura, mentre es vesteix...

Volia que ens trobéssim immediatament sobre la seva carn, que ella dissimula. Es posa les mitges, la camisa... Després, només veiem del seu rostre la boca i els cabells: allò que té més sensual, i que no cobreix.

Més tard, la seva atracció per Jamel és més i més forta, i això passa en un vestidor, quan tots dos es despullen...

... i es troben d'esquena l'un a l'altre. Això simbolitza la seva situació: viuen al mateix barri, al costat un de l'altre, i tot i així no es troben. Pertanyen a dos mons diferents.

Com Romeo i Julieta... Amb la diferència que Romeo i Julieta es coneixen en un ball de màscares i solament després de la fiblada als seus cors es treuen la màscara, i s'adonen de la impossibilitat del seu amor. Per a

Laura i Jamel no hi ha màscares. Saben des del principi quines són les seves diferències. Ser-ne conscients forma part del seu desig d'estimar-se. Jamel és també un intel·lectual que ha patit l'integrisme. Porta la marca al seu cos. Per a ell, estimar una jueva té un sentit en relació amb la seva lluita. Per a ella, estimar un àrab és un acte d'independència en relació amb la seva família. La seva unió està feta de desig i de valentia.

La mateixa construcció de la pel·lícula dona una sensació física... Hi ha ecos entre allò que viuen, separadament, les dues germanes. Volia treballar sobre la repetició. D'alguns plans: la passejada de Laura, l'estudi a la seva taula, el camí que condueix al mikveh... Repetició de certs gestos. De les formes. L'arquitectura del barri, per cert, s'inscriu en aquesta repetició de formes: sempre és el mateix tipus d'apartaments, d'immobles, de finestres..., pensades en termes de "mòduls". És diria que no hi ha espai per a allò "únic".

I a l'apartament familiar? Vaig voler que la sobrietat del decorat, tot en angles i línies, tradís la psicologia dels personatges; que el color del film, en aquests interiors, tendís cap al blanc i negre perquè les pells hi apareguessin com a úniques taques de color. Quan ens apropem a les finestres, no hi ha intimitat, i els immobles de davant formen una sèrie de quadrats blancs que tallen l'horitzó. Aquest exterior acaba per envair l'interior.

És un ambient opressiu... No únicament. Podem veure-hi bellesa. Això em feia pensar en aquell quadre d'Arman (Petite peinture pâle, Petite peinture pâle-lida), en el qual hi ha tubs de pintura uns al costat dels altres, i en el qual aquesta repetició de les formes crea una forma en si.

Una altra contrarietat, però creadora... I això és el que m'agrada: el moviment de cadascú per inventar la seva llibertat.

© Ocean Films, allocine.com, agence-adequat.com.

Traducció i adaptació: Alliance Française Sabadell

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.